

RODINA A ŠKOLA

ČASOPIS PRO VŠECHNY RODIČE A UČITELE

číslo 7
září 2018
ročník LXV
cena 42 Kč

ŠKOLAMI OBCHÁZÍ
STRAŠÁK GDPR

PRŮVODCE
POMŮCKAMI
PRO PRVŇÁKY

Hrozba zvaná
meningokok

TAK TROCHU JINÁ
DÍVČÍ LITERATURA

Děti milují učení.
Ne školu.

NETRADIČNÍ
DĚTSKÉ HOBBY:
VČELAŘENÍ

HURÁ DO ŠKOLY!

VÍTE, CO JEDÍ
VAŠE DĚTI?

Radí dietoložka
Kateřina Cajthamlová

VÝTVARKA
AKVÁRIUM
Z MODELÍNÝ

Malí včelařiči

Když vybíráme kroužek pro svého potomka, zajímá nás, zda bude dítě v zodpovědných rukou. Co když ale existují kroužky, kde naopak vaše dítě bude tím, kdo bude mít zodpovědnost za osud někoho druhého? Hledáte pro dítě aktivitu, která ho bude nejen bavit, ale i vzdělávat a kultivovat jeho vztah k přírodě? To vše a mnohem víc nabízí kroužek včelařství.

TEXT: ŠÁRKA KUBCOVÁ

Říkáte si, že včelaření je jen pro dospělé? Omyl! Včelařské kroužky mohou navštěvovat děti jakéhokoliv věku. Jen „včelařiči“ mladší šesti let se nemohou zúčastňovat včelařských soutěží, jelikož by nebyli schopni přečíst soutěžní zadání.

Již Marie Terezie...

Co se týče práce se včelařskou mládeží, je naše země naprostou špičkou. Ostatně, první včelařskou školu na světě založila roku 1769 Marie Terezie. I proto se k nám ostatní jezdí učit. V Česku pracuje přes dvě stě kroužků, zatímco v ostatních státech včelařské kroužky víceméně nefungují. Na Slovensku jich je kolem třiceti, v Holandsku dva, ve většině zemí nejsou žádné. Děti se učí včelařit jen předáváním zkušeností z generace na generaci.

Tuto skutečnost se snaží změnit studentka pedagogické fakulty Veronika Šebková, která se včelařství věnuje již od dětství. Nejen že řadu let vede včelařský

kroužek ve Dvoře Králové nad Labem, ale působí i v Asociaci mladých včelařů, která předává naše zkušenosti dalším zemím. Jako moderátorka se objevuje též ve vzdělávacích videích Jak vést včelařský kroužek, která natočil spolek Včelí stráž v české i anglické mutaci.

A jak tedy takový kroužek funguje?

Perníčky i pitva

Veronika Šebková nejprve seznamuje děti s teorií včelaření, nejlépe formou hry. Děti se učí anatomii včely medonosné, poznávají různé jedince v úle i včelí nemoci, seznamují se s historií včelaření apod. Také se učí poznávat včelařské pomůcky a medonosné rostliny včetně jejich významu pro včely. Chodí na procházky, při nichž „včelařiči“ rozpoznávají ve volné přírodě rostliny. Teorii doplňuje praktická výuka u včel, ale také zdobení medových perníčků, výroba svíček z vosku, stloukání rámečků či pitva včely.

Veronika Šebková také pravidelně představuje včelařství v mateřských a zá-

kladních školách i na různých veřejných akcích. A také na včelařských soutěžích, kde její svěřenci pravidelně dosahují na nejvyšší příčky. Největší akcí roku je soutěž Zlatá včela, která letos proběhne již po devětatřicáté.

Mezi základní soutěžní disciplíny tu patří test včelařských znalostí, botanika, mikroskopování, značení trubců či poznávání medů. Starší děti musí také obhajovat vlastní práci s včelařskou tematikou a bojují i o účast na dvou mezinárodních soutěžích. Tou první je Setkání zemí V4, druhou International meeting of young beekeeper. Letošní ročník se koná ve Francii a účastní se ho osmadvacet zemí včetně Izraele, Kazachstánu, Nigérie nebo Indie.

Děláme do včel

Jaké jsou náklady na včelařský kroužek? Cena se liší dle zřizovatele. Kroužek Veroniky Šebkové je zřízen pod Domem dětí a mládeže a poplatek na celý rok činí 650 Kč plus náklady na výlety nebo včelařský tábor. Pokud dítě nemá vlastní vybavení ani ochranné pomůcky, jsou mu kroužkem zapůjčeny.

Včelařský kroužek umožní dětem najít jiný svět, svět bez technologií, který je stejně úžasný a zajímavý.

Jiná situace nastává, chce-li dítě začít samo aktivně včelařit. Základem je pořídit si úl a včelstvo, obojí se vejde do ceny přibližně 5 000 Kč. Dále jsou potřeba pomůcky: klobouk a rukavice (obojí v hodnotě cca 200 Kč), kuřák na mírnění včel (do 400 Kč) a rozpěrák na uvolňování rámků, jehož cena se pohybuje kolem 100 Kč. Pak existuje řada dalších pomůcek na vytáčení medu či stloukání rámků. Pro včelaře začátečníky lze čerpat i dotace, které celkové náklady výrazně sníží. Děti také mohou řadu včelařských pomůcek včetně úlů vyhrát na soutěžích, takže po pár letech ve včelařském kroužku už má spousta dětí skoro kompletní včelařské vybavení.

Co všechno může takový kroužek dětem přinést? „Včelařský kroužek vede děti k přírodě a k základním tradicím a hodnotám,“ říká Veronika Šebková. „Umožní jim najít jiný svět bez technologií – stejně úžasný a zajímavý. Děti získají také nové kamarády. Často se k nám hlásily děti, které nebyly ve škole úplně dobře přijímány třeba proto, že se dobře učily, měly zájem o probíranou látku atd. Včelařský kroužek jim umožnil získat kamarády, s nimiž si rozumějí, mají stejné zájmy a mohou si popovídat. Poznala jsem i děti s mentálním postižením, které se u včelaření našly. Přejde mi to jako univerzální pozitivní a rozvíjející koníček.“

Kompletní seznam včelařských kroužků najdete na stránkách www.vcelarstvi.cz.

VČELÍ DOMKY

Dnešní krajina není pro hmyz dostatečně pestrá a neposkytuje možnosti přirozených úkrytů, navíc se také zvětšují vzdálenosti, které musejí včely a hmyz uletět či ujít, než najdou vhodnou potravu.

Vrhněte se proto do výroby včelích domků a hmyzích hotýlků! Tvůrčím nápadům se meze nekladou. Navíc toho nebudete moc potřebovat. Stačí provázky, drátky, stébla rákosy, suchá tráva, šišky, nalámané klacíky, stará dutá cihla, ztrouchnivělý kmen stromu či prázdná makovice. Na vrtání děr do dřeva postačí běžná vrtačka.

V nejnižších patrech se záhy ubytují například škvorci, v nejvyšších včely samotářky. Příbytky pro hmyz vyvěšujeme nejlépe na jižních stěnách tak, aby byly chráněny proti dešti a větru. Otvory nečistíme – některé druhy se vyvíjejí přes celý rok. Zadní části takového hotýlku by měly být vždy kryty například pletivem. Jinak hrozí, že se domeček pro hmyz stane krmítkem pro ptáky.